

Bijografija

Dun Frans Camilleri

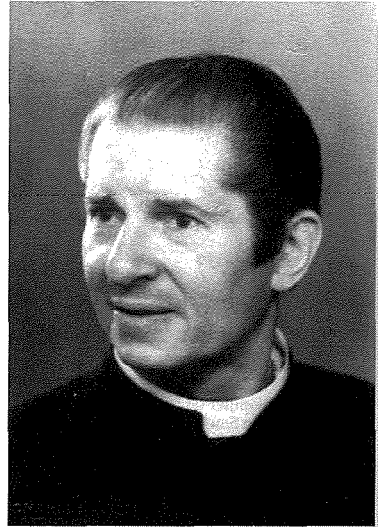
Wara li fil-ħarġa tal-ktieb tal-festa tas-sena l-oħra ppubblikajna l-bijografija tal-artist Alfred Camilleri Cauchi li ħadem il-vara titolari ta' Marija Regina għall-Parroċċa taġġna, din is-sena ser naraw f'it il-bijografija tal-poeta Marsi, Dun Frans Camilleri li kiteb il-kliem għall-innu popolari 'Jiddu l-kwiekeb' għall-Parroċċa taġġna.

Dun Frans Camilleri twieled il-Marsa fid-29 ta' Jannar 1919 u miet fis-6 ta' Diċembru 1990, fl-età ta' 71 sena.

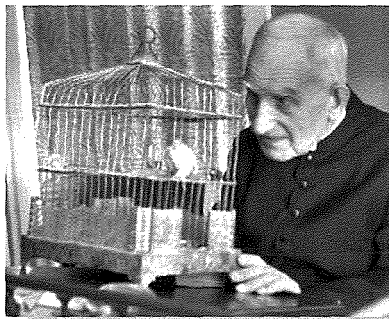
Frans Camilleri studja fl-iskola tal-Gvern u f'St. Paul's School. Kompla l-istudji tiegħu fis-Seminarju tal-Furjana u l-Università ta' Malta fejn għamel il-Kors tat-Teoloġija. Fl-1943 ġie ordnat Saċerdot u baqa' jqaddes kuljum fil-Knisja ta' Santu Nuzzu, il-Hamrun, li taġġha kien Rettur għal ħafna snin. Għallem il-Malti fil-Kulleġġ San Alwiġi u s-Seminarju bejn is-snin 1944-1964.

Dun Frans kien attiv f'għadd ta' għaqdiet letterarji, fosthom l-Għaqda ta' Qari Tajjeb li taġġha kien segretarju u editur għal ħafna snin, u fl-Akkademja tal-Malti. Kien l-ewwel editur tar-rivista tal-Azzjoni Kattolika *Il-Ħuġġieġa* u *Lil Hutna*, ir-rivista maħsuba għall-emigranti Maltin. Inħatar Assistent Ekkleżjastiku tas-*St Thomas Moore Circle* u kien Direttur Spiritwali ta' bosta għaqdiet.

Dun Frans kellu għal qalbu l-fotografija u kien magħruf għar-ritratti li jaqdbu l-ambjent lokali u l-pajsagġ Malti. Ħafna minnhom deħru f'kartolini u kalendarji. Imma jibqa' magħruf l-aktar bħala l-fotografu tal-Poeta

Nazzjonali, b' mod partikulari għar-ritratt ta' Dun Karm mal-kanarin. Tiegħu wkoll huwa l-film li issa għe rrestawrat għal fuq DVD mid-Dipartiment tal-Infommazzjoni, id-dokumentarju bit-titlu *Dun Karm – Il-Bniedem wara l-Poeta*.

Poezija

Fost il-poeti tal-ġenerazzjoni ta' wara Dun Karm, wiehed mill-ftit poeti qassisin huwa Dun Frans Camilleri. Fil-poezija Maltija, ismu hu marbut mal-poezija tad-dawl, ilwien u ħsibijiet pożittivi. Izda min-naħa l-oħra ħafna versi miktubin minnu ġew mmużikati minn għadd ta' kompożituri lokali. Tabilhaqq, is-sehem tiegħu fil-ħolqien ta' repertorju bil-Malti għall-kant sagra huwa wiesa' ħafna. Dun Frans kiteb mal-500 innu għal parroċċi, skejjet, għaqdiet reliġjużi u lajċi – innijiet ispirati mill-ħajja Maltija kemm reliġjuża, soċjali u edukattiva, imqanqla b' mod speċjali mill-imħabba u l-qima li kellu lejn il-Madonna u l-qaddisin.

Illum bosta tfal jafu bihom mill-kotba tal-iskejjet. Jafu biċ-ċarezza tal-ħsieb u tal-kelma tiegħu u jafu wkoll li wiehed mill-għanjiet prinċipali tiegħu huwa li dejjem jiftaħ djalogu ċar mal-qarrej, mingħajr taħbil mentali żejjed. Fih ukoll il-qarrej jiltaqa' ma' varjetà wiesgħa ta' qisien metriċi, imħaddmin skont il-burdata. U l-burdata tal-poeta tbiddlet u nfethet mhux ftit. Għandna l-ħlewwa u s-semplċità tad-dinja tat-tfal, waqt li għandna wkoll il-kumplikazzjoni tad-dinja akbar u iżjed matura tal-bniedem li kiber u studja lilu nnifsu, dejjem fid-dawl nistrani.

L-aqwa gabra ta' poeziji tiegħu hija *L-Għanja ta' Ħajti* li ħarġet fl-1964. Fil-volum hemm għażla tajba tal-muza kollha bil-burdati li jvarjaw minn żmien għal ieħor. Hemm ġiri ta' fantasija marbuta ma' rkejjen u ħlejjaq sbieħ tal-ħolqien. Hemm irbit ta' tifikiriet storiċi u valuri soċjali u filosofiċi.

Fuq kollox hemm il-poeta li jpingi, il-poeta-pittur li jinqeda bil-kelma biex johlq kwadru fil-moħħ tal-qarrej, u mhux biss biex ifisser ħsieb. Dan il-fatt aktarx għandu n-nisel tiegħu, fil-fatt li Dun Frans Camilleri huwa fotografu mill-aħjar li jistudja l-irqaqat kollha qabel ma jipproduċi x-xena naturali fil-fotografija. Hekk ukoll jagħmel fil-qasam poetiku li minnu jitlob li jolqot aktar lill-għajn milli lis-sorsi barranin l-oħra.